

és a munka világából érkező új kihívásokra adandó válaszoknak. Az új OECD *Future of Education and Skills 2030* projektjében megfogalmazódott, hogy a jövő munkaerőpiaci bizonytalansága miatt ki kell egészíteni a korábban megfogalmazott kulcskompetenciák rendszerét és az ún. transzformatív kompetenciákkal: *az új értékek létrehozására való képesség (creating new value), a konfliktuskezelés (reconciling conflicts and dilemmas), a felelősségvállalás (taking responsibility)*. Sőt a legújabban még radikálisabb javaslatok születtek a meglévő keretrendszer módosításakor, miszerint az új kulcskompetenciák súlypontjai a következők lennének: *a jövő kezelése (future's literacy), a személyes világ „menedzselése”, avagy a belső integritás megteremtése (personal competencies)*, illetve egy olyan perspektíva, mely a kompetenciákat általában nem individuális, hanem közösségi szempontból közelíti meg (*collective competencies*).

Talán a fentiekből is érzékelhető, hogy a hihetetlen sebességgel felgyorsuló, a hagyományos tanítási tereket, kereteket, tartalmakat, módszereket és szerepeket

megkérdőjelező „oktatási világválság” csak egyedi, új alapokon álló kreatív innovációk sokasága és a közös fejlesztések hálózatba rendeződése által haladhat meg. Ebben a folyamatban pedig a művészeti nevelés akkor kerül fontosságának és rangjának megfelelő helyre, ha szereplői nem a rövid szavatosságú döntéshozók erejében, hanem az oktatás és a kultúra évezredek összekapcsolódásában és a különböző művészeti ágak érdekegyeztetéséből fakadó szinergiában és erőben bíznak. Miközben széles körben tudatosítják, hogy ez a terület tradicionálisan fejlesztés- és gyerekközpon-tú, ahol a kooperativitás és a kreativitás *kikerülhetetlen*, továbbá régtől bevált gyakorlat a személyre szabott tanulási mód, az egyéni fejlesztési terv, valamint a mester és tanítvány viszony egyenrangúsága.

A gyakorlatban alkalmazni kellene azt a tudást, hogy az oktatás olyan komplex rendszer, amelynek sok szereplője van, differenciált értékekkel, érdekekkel, és ahol a változtatások csak a különböző helyzetű és érdekű csoportok kompromisszumai révén valósíthatók meg.

Kaposi József

Kovács Áron

1970, Sepsiszentgyörgy – 2019, Budapest

Tragikusan fiatalon elhunyt, különösen tehetséges művésztanárra emlékezünk, aki a Pesti Barnabás Gimnáziumban, a Keleti István Művészeti Iskolában és a Pesthidegkúti Waldorf Iskolában számos diákkal szeretette meg az élményalapú közös zenélés és énekítés művészetét. Sok-sok dalnak zenéjét és szövegét is ő szerzte, ezenkívül színpadi zenét írt, és zeneszként is közismert volt. Szerénységével és tehetségével mindenkit elvarázsolott.

A Tanulmányok rovatba érkező írásokat lektoráltatjuk. A közlési feltételekre és a publikációs stílusra vonatkozó útmutatás, valamint a bírálati adatlap a lektorálás szempontjaival elérhető a honlapunkon: <https://folyoiratok.ofi.hu/uj-pedagogiai-szemle>.

VEKERDY TAMÁS 1935–2019

„[...] Pavlov zseniális, Amerika-szerte elismert tudós volt. Azt mondta, hogy ő az emberi tipológiában két nagy csoportot különböztet meg: a tudóstípust és a művésztípust. A tudóstípus mindent ízekre szed, elemez, lineáris logikával, és soha többé nem tudja eleven egészzé összerakni, szétesik neki a világ, mondta keserűen Pavlov. A művész pedig eleven egészben lát. Sokkal kevésbé pontosan, sokkal kevésbé megmagyarázhatóan. Ábrázolni tud, képekbe kivetíteni. Aztán Pavlov azzal vigasztalta magát, hogy a nagy tudós mindig nagy művészi erővel dolgozik, a nagy művész pedig mindig jelentős tudósi kvalitást is mozgósít. Mint Bartók. A mai civilizációban gyakran feledésbe merül, kiveszett az iskolából és a pedagógiából a művészet. Kezünkbe veszünk egy pedagógiakönyvet, és csodálkozva kérdezzük: tényleg ez fog bennünket képessé tenni arra, hogy a gyerekekkel kapcsolatba lépjünk? Eleven kapcsolatba? Szó nincs róla. Hiába tanulom meg a kategóriáit, ettől még nem leszek jó pedagógus. Valami másról van szó a pedagógiában: művészetről, mondja Steiner jogosan, intuícióról, improvizációról. Helyt kell állnom a pillanatban.”

*Révai Gábor beszélgetése Vekerdy Tamással
Révay Gábor: Beszélgetések nem csak gyerekekről.
Park, Budapest, 2007. 172–173.*

„Analízisemben – akkor már tíz év gyermekpszichológiai praxis után – az derült ki, hogy míg a gyermeki szempontokat könnyedén meg tudom érteni és magamévá tudom tenni – sőt: a gyerek látásmódja valamilyen értelemben máig sajátom –, addig a felnőtt szempontjai gyakran áttekinthetetlenek, a felnőtt látásmódja ellenszenves és gyanús – nemegyszer hazug – számomra.”

Vekerdy Tamás: Álmodok és lidércek. T-Twins, Budapest, 1992. 164.

